యూనిట్ - 2 : సంఘం మరియు పాఠశాల

నోట్స్

నిర్మాణం

2.0 పరిచయం

2.1 అభ్యసనా లక్ష్యాలు

2.2 సంఘాన్ని అవగాహన చేసుకోవటం (సమాజం-సంఘం)

2.3 ప్రాథమిక విద్య సందర్భంలో సంఘం

2.4 సంఘం మరియు పాఠశాల మధ్య సంబంధం

2.4.1 అభ్యాసకుల భాషా అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావం

2.4.2 అభ్యాసకుల సాంస్కృతిక అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావం

2.4.3 అభ్యాసకుల జీవన నైపుణ్యాల అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావం

2.5 సారాంశం

2.6 మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి - సమాధానాలు

2.7 సంప్రదింపు గ్రంథాలు

2.8 అభ్యసన కృత్యాలు

2.0 పరిచయం

ముందు అధ్యాయంలో మీరు సమాజం మరియు భారతీయ సమాజంలో ఉన్న వైవిధ్యాలను గురించి తెలుసుకున్నారు. ఈ అధ్యాయంలో మీరు సంఘం యొక్క అర్థం, సంఘం ఏ విధంగా సమాజంలో భాగంగా ఉందో తెలుసుకుంటారు. అలాగే పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించే పిల్లలను సమాజం, ఒకే విధమయిన సంస్కృతి (జీవన విధానం), ఆచారాలు/సంప్రదాయాలు / జానపదాలు / భాషలు మరియు వివిధ రకాలైన జీవన నైపుణ్యాలు ఏ విధంగా ప్రభావితం చేస్తాయో తెలుసుకుంటారు.

సంఘానికి, పాఠశాలకు అనుబంధంగా ఉన్న విద్య ఆ పాఠశాలను ప్రభావితం చేస్తుంది. సంఘంలో నివసించే ప్రజల యొక్క అవసరాలను, ఆసక్తులను, ఆశయాలను, అంచనాలను పాఠశాల నెరవేరుస్తుంది.

2.1 అభ్యసనా లక్ష్యాలు

ఈ అధ్యాయం చదివిన తర్వాత మీరు ఈ క్రింది లక్ష్యాలు చేయగలరు.

నోట్స్

- సంఘం అనేది ఒక చిన్నపాటి సమాజం అను భావనను వివరించడం.
- ప్రాథమిక విద్య సందర్భంలో, సంఘం యొక్క పాత్రను విశ్లేషించడం.
- సంఘం & పాఠశాల మధ్య ఉన్న అనుబంధాన్ని వివరించడం.
- అభ్యాసకుల భాషా అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావాన్ని చర్చించడం.
- అభ్యాసకుల సాంస్కృతిక అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావాన్ని ఉదాహరించడం.
- అభ్యాసకుల జీవన నైపుణ్యాల అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావాన్ని సంబంధాలను గుర్తించడం.

2.2 సంఘాన్ని అర్థం చేసుకోవటం (సమాజం- సంఘం)

సంఘాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి ముందు మీరు సంఘం యొక్క అర్థం తెలుసుకోవాలి. సాధారణ భాషలో సంఘం అనేది అంతర్- ఆధారితమైనది. ప్రజలు సాధారణ ఆసక్తులు ఉమ్మడి సంప్రదాయాలను పరిశీలిస్తూ, స్వంత నియమాలు, అవసరమైన రీతులు కలిగి ఉండి ప్రజా సంక్షేమం కోసం పురోగతితో కలిసి జీవించేదే సంఘం.

అరిస్టాటిల్ "సంఘం" అనే పదాన్ని మొదటిసారిగా ఇలా నిర్వచించాడు. "సంఘం అంటే మనుషులచే స్థాపించబడిన సమూహాన్ని, విలువలను పంచుకునేది". వివిధ రకాలైన సంఘాలు ఉన్నాయి. మొదటిది భౌగోళిక సంఘం. ఇది దాని గ్రామ లేదా జిల్లా వంటి నివాస స్థలాల ప్రకారం నిర్వచింపబడింది. రెండవది జాతి మరియు మతపరమైన సంఘాలు. వీటిలో సభ్యత్వాలు జాతి లేదా

మతపరమైన గుర్తింపు ఆధారంగా ఉంటాయి. సాధారణంగా భౌగోళిక ప్రదేశాల ఆధారంగా సభ్యత్వాన్ని తగ్గించటం జరుగుతుంది. మూడవది కుటుంబ సంబంధమైన సంఘం లేదా విద్యా సంబంధమైనది. ఇది తల్లిదండ్రుల సంఘాలు మరియు కుటుంబ సంబంధమైనవి. ఇవి ఒకరికొకరు సంప్రదించుకునేవి. అలాగే విద్యార్థుల సంక్షేమం కోసం పాటుపడేటువంటివిగా చెప్పవచ్చు (బ్రే. 1996). జీవశాస్త్రం ప్రకారం ఒక సంఘం అనేది ఒక సమూహ పర్యావరణంతో కూడిన సమూహ వాతావరణాన్ని పంచుకోవడం.

ఇంటర్నెట్ రావటంతో సంఘం అనే భావన ఇకపై భౌగోళిక పరిమితులను కలిగి ఉంది. ప్రజలు ఇప్పుడు వాస్తవానికి ఆన్లైన్ సంఘంలో చేరవచ్చు. భౌతిక స్థానాలతో సంబంధం లేకుండా సాధారణ ఆసక్తులను పంచుకోవచ్చు. కారకాలు పైవన్నీ ఒక సంఘం యొక్క భావ ప్రసారాల ద్వారా వారి జ్ఞానాన్ని పెంపొందించుకోవచ్చు. అని తెలియజేస్తుంది.

కుటుంబంతో పోలిస్తే సంఘం సాపేక్షంగా పెద్ద సామాజిక భాగం అయినందున కుటుంబం యొక్క విధులను సంఘం తన విధులతో పాటు కొనసాగిస్తుంది. అయినప్పటికీ అదనంగా సంఘం కూడా విద్యార్థికి ఆధికారిక విద్యనందించటం కోసం ఏర్పాట్లు చేస్తుంది. విద్యా సంస్థలను ఏర్పాటు చేయటంలో సాంఘిక సంస్థలు బాధ్యతను కలిగి ఉంటాయి. ఇవి ఒక క్రమ పద్ధతిలో తమ విధులను నిర్వహిస్తాయి. సహజంగానే ఇవి కుటుంబం కంటే మరింత సాధారణ పద్ధతిలో పనిచేస్తాయి. మరియు సంఘం కన్నా తక్కువ సాధారణీకరించబడతాయి.

మీరు స్థానిక సంఘాల్లో వైవిధ్యాన్ని కనుగొన్నారా? ఎందుకు?

స్థానిక సంఘాల్లో భేదాలు క్రింది వాటివల్ల ఉండవచ్చు. (i) జనాభా కారణంగా ఉదా: గ్రామీణ సంఘం, పట్టణ సంఘం లేదా నగర సంఘం (ii) భాష (iii) మతం (iv) సాంఘిక కూర్పు (v) జనాభా యొక్క మొత్తం ఆర్థిక పరిస్థితులు మరియు సాంస్కృతిక జీవన విధానం. భారతదేశంలో సంఘాలు కుల, మత ఆధిపత్యం ఆధారంగా విభజింపబడ్డాయి. కాని నగరాలలో సంఘ విభజన అనేది వ్యక్తిగత సాంఘిక – ఆర్థిక హోదాపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఇది ఈ రకమైన సంఘాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

ఉన్నత సామాజిక ఆర్థిక స్థితి / తరగతికి చెందిన ప్రజలు సాధారణంగా విద్యాపరంగా మంచి స్పృహ కలిగి ఉంటారు. ఈ సామాజిక వర్గానికి చెందిన వారికి విద్యాపరంగా మంచి నాణ్యమైన విద్యా సంస్థలను కలిగి వుంటారు. అలాగే ఆర్థికంగా ఎదిగిన వారు మంచి విద్యావకాశాలను అందిపుచ్చుకోగలరు. మరోవైపు గిరిజన ప్రాంతంలోనివారు, గ్రామీణ ప్రాంతంలో నివసించేవారు, అలాగే నగరాలలో మురికివాడలలో నివసించే ప్రజలు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గానికి చెంది ఉంటారు. వారి అవసరాలకు అనుగుణంగా విద్యా సంస్థలను ఏర్పరచుకునే స్థాయిలో వారు ఉండరు.

సంఘంలోని సభ్యులు సామాజిక సంఘటనలు, సమస్యలను గురించి సంభాషిస్తున్నప్పుడు, సంఘంలోని సభ్యుల మధ్య నిరంతర పరస్పర సంబంధం ఉందని మనకు తెలుస్తుంది. ఇది సంఘ జీవితం యొక్క దృగ్విషయానికి దారి తీస్తుంది.

సంఘ జీవితం అనేది సంఘంలోని సభ్యుల మధ్య జోక్యం చేసుకొనే స్వభావంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. సంఘం బహిర్గత జీవితం సభ్యుల మధ్య జరిగే మంచి భావ ప్రసారంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

సంఘాన్ని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకోవాలి?

- సంఘంలోని ప్రజలను వారి అనుబంధం ద్వారా, సంస్కృతి ద్వారా మరియు ప్రజలు ఒకరితో ఒకరు ఏ విధంగా పరస్పర సహకారం కలిగి ఉన్నారో తెలుసుకోవటం ద్వారా ఆర్థం చేసుకోవచ్చు.
- స్థానిక సంస్కృతి, భాష మరియు సంప్రదాయాల పట్ల, స్నేహ పూర్వకంగా, సున్నితత్వాన్ని కలిగి ఉండాలి.
- సంఘంలో జరిగే వేడుకలు, కార్యక్రమాలను మీకుగా మీరు కలిసి మెలసి జరుపుకోవాలి.
- సంఘంలో జరిగే వేరు వేరు ఉత్సవాలలో పాల్గొంటూనే, వీటికి మూలకారణమైన సంఘ నాయకులను కలవటానికి ప్రయత్నించాలి.

సంఘం యొక్క విధులను, వేడుకలను నిర్వహించటానికి అనేకమైన అనధికారిక మార్గాలు ఉన్నాయి. అనగా వివాహం, పండుగలు, మతపరమైన విధులు మొదలైనవి. దీని ద్వారా సంఘం తన సామాజిక, సాంస్కృతిక (జీవన విధానం) ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలను దాని సభ్యులకు బదిలీ చేస్తుంది. మరియు అవగాహనను కల్పిస్తుంది.

అందువల్ల సంఘాన్ని మరియు అది పాలుపంచుకునే విధానాన్ని తప్పనిసరిగా అర్థం చేసుకోవాలి. వివిధ సంఘాలు భిన్నమైన విధులను కలిగి ఉన్నప్పటికీ, అవి ఒకే రకమైన లేదా విభిన్న పద్ధతులలో పనిచేయగలవని గమనించాలి. సంఘం ప్రత్యేకంగా పరిగణించబడాలని మరియు నిర్దిష్ట సందర్భంలో అర్థంచేసుకోవాలని సూచిస్తుంది. సంఘం, సమూహం లేదా గృహం అనేవి సజాతీయమైనవి. అందువల్ల సంఘం యొక్క సందర్భాలు మరియు శక్తి సమతుల్యతతో సహా, సామాజిక పరిస్థితులను పరిశీలించడానికి, అర్థం చేసుకోవడానికి ఇది కీలకమైనది. కొన్ని కార్యకలాపాలలో సంఘం భాగస్వామ్యం యొక్క స్థాయిని పరీక్షించటం ముఖ్యం. కొన్ని సంఘాలు సంప్రదాయబద్ధంగా సమాజ కార్యకలాపాల్లో పాల్గొంటాయి. ఇతరులు పాఠశాలలు లేదా ఇతరసమాజాలలో ఉండే సభ్యులు కలిసి పనిచేయడానికి ఉపయోగించరు.

నోట్స్

మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి - 1

1. సంఘం అంటే ఏమిటి? సంఘాన్ని అవగాహన చేసుకోవడానికి రెండు వ్యూహాలను నమోదు చేయండి.

....

....

....

2.3 ప్రాథమిక విద్య సందర్భంలో సంఘం

సామాజిక విలువలు, సంస్కృతులు, సంప్రదాయాలు, మతాలు, విశ్వాసం మరియు భాషలను కొనసాగించడానికి సంఘం సహకారం అందిస్తుందని మనకు తెలుసు. అదనంగా ఇది విద్యను ప్రోత్సహించడంలో కూడా సహాయపడుతుంది. ఈ సందర్భంలో మనము విద్యార్థులకు బోధించిన వాటిని నేర్చుకుంటారు మరియు వాటిని నిత్యజీవితంలో అన్వయించుకుంటారు. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు, సంరక్షకులు, కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులు, అదేవిధంగా ఇరుగుపొరుగువారు, పాఠశాలకు దగ్గరగా నివసించేవారు అందరూ కూడా సంఘంలో మిళితమై వుంటారు. ఇలా చరిత్రలో చాలా సందర్భాలు ఉన్నాయి. డేలార్ కమీషన్ (1996) ను అనుసరించి విద్యా సంస్కరణలు విజయవంతం కావడానికి ప్రధాన పార్టీలు ప్రముఖపాత్ర పోషిస్తాయి. మొదటగా తల్లిదండ్రులు, పాఠశాల, ప్రధానోపాధ్యాయులు మరియు ఉపాధ్యాయులు వంటి స్థానిక సంఘం ఉంటుంది. విద్యా సంస్కరణల ప్రక్రియ విజయవంతమైన దేశాలు, తల్లిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులు, స్థానిక సంఘాల నిరంతర సంభాషణ వల్ల, సాంకేతిక సహాయం, ఆర్థిక సహాయం ద్వారా మరియు నిర్ణయించబడిన నిరంతర కట్టుబాట్ల వల్ల విజయవంతం కావడం జరిగింది. ఏదైనా విజయవంతమైన సంస్కరణ వ్యూహంలో స్థానిక సంఘం ముఖ్యమైన పాత్రను పోషిస్తుంది.

విద్యను సంఘం యొక్క లక్షణాలు ఏ మార్గాల ద్వారా ప్రభావితం చేస్తాయి?

ఒక సంఘంలోని పిల్లలకు సంబంధించిన నాణ్యత గల విద్య మరియు స్వభావం అనేది ఆ సంఘం యొక్క నిర్మాణాత్మక, క్రియాత్మకమైన లక్షణాలపై ఆధారపడి వుంటుంది. పిల్లల విద్య ప్రక్రియలో సంఘంలోని కొన్ని అంశాలు. అడ్డంకులుగా లేదా సులభతరంగా పనిచేస్తాయి. ఈ కారకాలను అవగాహన చేసుకోవడం, పాఠశాలలో మంచి విద్యా కార్యక్రమాలను పథకాలను మెరుగుపరచడం మరియు అమలు పరచడం ద్వారా సంఘం అభివృద్ధిపై విద్య యొక్క ప్రభావం పెరుగుతుంది. సంఘం కొన్ని ముఖ్యమైన నిర్మాణాత్మక, క్రియాత్మకమైన విధుల వంటి లక్షణాలు కలిగి ఉంది. సాంఘిక జనాభా, కుల నిర్మితి, వృత్తిపరమైన నమూనాలు, విశ్వాసవ్యవస్థ, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు, లింగ పాత్రలు మొదలైన అంశాలు విద్యపై ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. దివ్యాంగులు, నిరుపేదలు, ఉపాంత వర్గాల ప్రజల విద్యకు సంబంధించిన వైఖరిని అవగాహన చేసుకోవడం, నిర్ణయం తీసుకోవడం అనే ప్రక్రియ సంఘంలో ఉంటుంది.

విద్యావ్యవస్థ యొక్క వికేంద్రీకరణ అనేది పాఠశాల వ్యవస్థలో ఎక్కువ సౌలభ్యతను ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా స్థానిక సాంఘిక ఆర్థిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా పాఠశాల సమయానికి సంబంధించిన కాలెండర్ తయారు చేయడం ద్వారా జరుగుతుంది. విద్యా కమీషన్ (1964–1966), జాతీయ విద్యా విధానం 1986, చర్యా కార్యక్రమం 1992, 73, 74వ రాజ్యాంగ సవరణలు వంటి అన్ని కార్యక్రమాలు స్థానిక స్థాయి ప్రణాళికలో సంఘ ప్రమేయం ఉండాలని చెప్పటం జరిగింది.

స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినప్పటి నుండి మనదేశ విద్యా అభివృద్ధిలో ప్రాథమిక విద్య యొక్క సార్వత్రికీకరణ అనేది ఒక ప్రాధాన్యత గల ఒక అంశంగా ఉంది. అయితే ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి సంఘం భాగస్వామ్యం అనేది తప్పనిసరిగా అవసరంగా ఉంటుంది.

ఒకవేళ మనం స్థానిక ప్రజలతో భాగస్వామ్యం కావాలంటే మనం ప్రజల గురించి తెలుసుకోవటం ప్రారంభించాలి. వారి సమస్యలను చర్చించాలి. వారి పరిస్థితిని విశ్లేషించాలి, వారికి ఏమి చేయాలో రిపోర్టును తయారు చేయాలి. అటువంటి ఒక ఉదాహరణను ఇక్కడ ప్రస్తావించడం జరిగింది.

రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలోని శిక్షాకర్మి ప్రాజెక్టు. ఇది "ఫిల్లింగ్ ద వాక్యుమ్" (శూన్యాన్ని భర్తీ చేయడం) అనే పేరుతో చేయటం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టులో ఒక ఉపాధ్యాయుడు హాజరుకాని దీర్ఘకాలిక సమస్యను అధిగమించడానికి ఉద్దేశించినది ఈ ప్రాజెక్టు.

శిక్షాకర్మి ప్రాజెక్టు (SKP) అనేది రెండు గ్రామస్థుల సాధారణ ఎంపిక ద్వారా దారిలేని మరియు దుర్గమమయిన గ్రామాలలో ఉపాధ్యాయుడు హాజరుకాని సమస్యను అధిగమించే పద్ధతి (అధికారికంగా అర్హత గలిగినది కాని కాలక్రమేణా హాజరుకాని) ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు. పిల్లలకు బోధించే బాధ్యత ఎవరు కలిగి ఉంటారు. ఈ పథకం సాధారణ ప్రజల అసాధారణ సంభావ్యతపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఒక అధికారిక విద్య స్త్రీలకు V వ తరగతి వరకు పురుషులకు VIII తరగతి వరకు వారికి వారే విద్యను కలిగి ఉన్నారు. ఉపాధ్యాయుల సమర్థవంతమైన బోధన ద్వారా శిక్షాకర్మిలు వాస్తవానికి పిల్లలను, తల్లిదండ్రులను, సంఘాన్ని అభ్యసించే పాఠశాల కేంద్రాలను సానుకూలమైన మరియు ఇష్టపడే విధంగా ప్రేరేపించటం జరిగింది.

మరో ఊహాజనిత ఆవిష్కరణ. పాఠశాలలో బాలికలకు సంబంధించిన క్లిష్ట ప్రదేశాలలో బాలికలను రక్షించడం మరియు వారి తోబుట్టువుల సంరక్షణ చూసుకోవడంలో వృద్ధ మహిళ యొక్క సేవలను మహిళ సాహియోగి (మహిళ సంరక్షకురాలు) ఉపయోగించుకోవడం కష్టంగా మారింది. ఖాళీ ప్రాథమిక పాఠశాల భవనంలోకి ఇది జీవితాన్ని మళ్ళీ వెనక్కు తీసుకువచ్చింది. ఈ సవాలు, భావోద్వేగాల స్థాయిలో సహజీవనం యొక్క ఒక సంస్కృతిని సహకరించడం, సహకారం దాని యొక్క భావం.

ప్రోపెల్ (PROPEL) విద్య అనేది సంఘం యొక్క ప్రమేయానికి ఒక మంచి ఉదాహరణ. ఇది ఒక ప్రయోగాత్మక పరిశోధనా ప్రాజెక్టు. Propel అనునది ప్రాథమిక పాఠశాలలను రూపొందించడానికి గ్రామీణ సంఘాన్ని ఇది ప్రేరేపిస్తుంది. ప్రాజెక్టు యాజమాన్యం గ్రామస్థులను

నియంత్రించిందని పరిశోధనలో అత్యంత ముఖ్య భాగంగా ఉంది. ఈ కార్యక్రమం విజయం, వైఫల్యం అయినా గ్రామస్థుల బాధ్యత ఉంటుంది.

లోక్‌జంబిష్: ఈ ప్రాజెక్టు రాజస్థాన్ రాష్ట్రమునకు సంబంధించినది. రాజస్థాన్ వెనుకబడిన రాష్ట్రం. చారిత్రక విశిష్టత కలిగి పర్యాటకులను ఆకర్షిస్తున్న రాష్ట్రంగా పేరు పొందింది. ఇక్కడ స్త్రీలు రాజస్థానీ సంప్రదాయాన్ని కలిగి ఉంటారు. వీరు ఎక్కువ సమయం ఇంటిలోనే గడపటం బయటి వాతావరణంలో వారు పని చేయకుండా గడపకుండా వారిని నిరుత్సాహపరచటం జరిగింది. ఒక ఉద్యమం ప్రజలకోసం సృష్టించబడి ప్రజలే జవాబుదారిగా వ్యవహరిస్తారు. ప్రతిదశలో ప్రజలు జ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాలను ఉపయోగించడం, నేర్చుకోవడం కోసం పరిసరాలను సృష్టించడం అనే ప్రక్రియ ద్వారా ప్రధాన విజయం సాధించింది. అందువల్ల ఉపాధ్యాయుల ప్రమేయం ద్వారా సంఘంలోని బాలలకు నాణ్యమైన విద్యను సమకూర్చడం అనే ప్రక్రియకు సంబంధించినదే ఈ ప్రాజెక్టు యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశం.

పాఠశాలల యొక్క వికేంద్రీకరణ మరియు సంఘం యాజమాన్యంపై కూడా SSA (సర్వశిక్షా అభియాన్) ఉద్ఘాటిస్తుంది. నివాసస్థాయి మరియు పాఠశాల కార్యకలాపాల పర్యవేక్షణలో ప్రణాళిక కోసం కమ్యూనిటీ ఆధారిత విధానం దత్తతు తీసుకోబడింది. సంఘం సామాజిక సంస్థగా, పాఠశాల ఆధారిత కార్యక్రమాల ద్వారా సమాజంలో పాల్గొనటం జరుగుతుంది. సంఘం అనేది యాజమాన్యం అనే భావన, వైఖరి మాత్రమే కాదు. ఇది మా పాఠశాల అని పాఠశాల మా పిల్లలకు సంపూర్ణ సహకార వాటా ఉంటుంది అనే భావనను కలిగి ఉంటుంది.

సంఘ యాజమాన్యం యొక్క వివిధ రకాల సూచికలు:

- సంఘం మరియు పాఠశాల మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచడం.
- పాఠశాల కోసం అత్యవసర పరిస్థితుల్లో సంఘం శ్రద్ధ తీసుకోవటం.
- పాఠశాలలో జరిగే అన్ని కార్యకలాపాలలో సంఘము యొక్క ప్రమేయం ఉంటుంది.

- సంఘం బోధనా అభ్యసన ప్రక్రియలో ప్రమేయాన్ని కలిగి ఉంటుంది. అదే విధంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలోనూ మరియు పాఠశాల యొక్క కార్యకలాపాలలో గుణాత్మక మరియు పరిమాణాత్మక పాత్రను కలిగి ఉంటుంది.

ప్రాథమిక విద్య యొక్క సార్వత్రికీకరణ సందర్భోచితమైనది. వివిధ వర్గాల ఉనికి కారణంగా ఈ సందర్భోచితత్వం దేశ వ్యాప్తంగా మారుతూ ఉంటుంది.

మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి - 2

1. సర్వశిక్షా అభియాన్ సందర్భంలో కనీసం రెండు ఉదాహరణల ద్వారా సంఘం యాజమాన్యాన్ని నిర్వచించండి.

   ....

   ....

   ....

2.4 సంఘం మరియు పాఠశాల అంతర్ముఖం

సామాజిక పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోవాలంటే విద్యను తప్పనిసరిగా కలిగి ఉండాలి. ఈ సందర్భంలో ముందుగా స్థానిక సంఘం పరిశీలించదగినది. ఇది అవగాహన చేసుకోవడంలో, విద్యా ప్రక్రియకు దిశను ఏర్పరచడంలో కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది. భారతదేశంలో స్థానిక సంఘాలు విభిన్నంగా ఉంటాయి. ఇవి ఆ ప్రాంతాల యొక్క స్వభావంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. వివిధ సంఘాల విద్యా అవసరాలు వాటి స్వభావానికి అనుగుణంగా ఉంటాయి.

సమాజ కూర్పు - నిర్మాణం

సంఘంలోని నిర్మాణాత్మకమైన కూర్పు అనేక విధాలుగా విద్యను నిర్ణయిస్తుంది. అందువలన విభిన్న కులాలు, భాషలు, మతాలు మరియు జాతులు వంటి వైవిధ్యమైన జనాభా కలిగిన సంఘంలో విద్యా వ్యవస్థ సవాలుగా ఉండవచ్చు. లేదా జనాభాలో వివిధ సమూహాల మధ్య పరస్పర సంబంధం మరియు సామరస్యాన్ని బట్టి ఆ వ్యవస్థను వృద్ధి చేయవచ్చు. ఉన్నత క్రమానుగత కులం లేదా సామాజిక ఆర్థిక వ్యవస్థ తక్కువ కులం లేదా పేద ప్రజలను విద్యా వ్యవస్థ నుండి మినహాయించడానికి దారి తీయవచ్చు. మైనారిటీల జాతి లేదా మతపరమైన సమూహాలకు సంబంధించిన వైఖరి ఈ సమూహాల యొక్క విద్యను ప్రభావితం చేస్తుంది. సమాజంలో మాట్లాడే భాష పాఠశాలలో బోధన మాధ్యమంలో నిర్ణయాత్మక పాత్ర పోషిస్తుంది.

వృత్తిపరమైన మరియు ఆర్థిక అంశాలు

తమ మనుగడ కోసం, ఇతర పోటీ అవసరాల కారణంగా అనేక మంది పిల్లల విద్యను

పేదరికం అడ్డుకుంటుంది. ప్రజలు విద్యపై ఖర్చు చేయలేకపోవడం వల్ల పాఠశాలకు బదులు తమ పిల్లలను పనికోసం పంపించాలని కోరుకుంటారు.

ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు మరియు నమ్మకాలు

సంఘం యొక్క ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు అనేవి దాని విశ్వాస వ్యవస్థపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ఇవి సంఘంలోని పిల్లల విద్యా ప్రక్రియను ప్రభావితం చేస్తాయి. ఉదాహరణకు ఒక సంఘం నమ్మకాన్ని కలిగి ఉంది. అది ఏంటంటే పిల్లలు పూర్వ జీవితాలలో (వారు లేదా వారి తల్లిదండ్రుల) పాపాల ఫలితంగా దేవుడిచేత శిక్షింపబడి వికలాంగులుగా మారుతున్నారని, వికలాంగ పిల్లల విద్య కర్మలో జోక్యం చేసుకోవచ్చని భావిస్తారు. ఇలాంటి పిల్లలు మరియు వారి కుటుంబాల నుండి విద్యా వ్యవస్థ నుండి బహిష్కరించబడ్డాయి లేదా మినహాయించబడటం జరిగింది.

సంఘంలో లింగ వివక్షత అనేది నమ్మకాలను అనుసరించి ఉంది. లింగ పాత్రల గురించి, వివక్షతకు వ్యతిరేకంగా బాలికలకు మినహాయింపును కల్పించటం జరుగుతుంది. ఇది పాఠశాల ప్రారంభం నుండి వారు మధ్యలో పాఠశాల మానివేయకుండా అవకాశాలు కల్పించటం జరుగుతుంది.

బలహీనమైన మరియు అట్టడుగు వర్గాల వైఖరులు

సంఘం ప్రతికూల వైఖరులను కలిగి ఉండవచ్చు. నిరుపేదల మరియు ఉపాంత వర్గాల సమూహాలు హానికలిగించే విశ్వాస వ్యవస్థ కారణంగా ఇరువర్గాల సమూహాలకు విద్యా ప్రక్రియలో సరయిన భాగస్వామ్యం లభించకపోవచ్చు. స్థానిక సంఘ స్వభావం విద్యా సౌకర్యాల ద్వారా నిర్ణయించబడుతుంది మరియు ప్రభావితం చేయబడుతుంది. విద్యా సంస్థలు కూడా స్థానిక సంఘం ద్వారా ప్రభావితం కావడం జరుగుతుంది. పాఠశాలను విద్యాదృక్పథం నుండి బయట ప్రపంచ సమాజానికి సంఘానికి ఎటువంటి సంబంధం లేకుండా పరిగణించలేము. అంటే సమాజము పాఠశాలలు సంఘం నుండి వేరు వేరు సంస్థలవలే పని చేయకూడదు మరియు ఉండకూడదు.

పాఠశాల మరియు సంఘం మధ్య దూరం ఎక్కువగా కాకుండా దగ్గర సంబంధాన్ని కలిగి ఉండాలి. ఈ ప్రాథమిక సంభాషణ ఎవరి మధ్య ఉండాలి. పాఠశాల మరియు సంఘం. పాఠశాల మరియు సంఘం మధ్య దృఢమైన సంబంధాన్ని ఏర్పరచగల వ్యక్తి ఉపాధ్యాయుడు. ఇతడు అత్యంత చురుకైన ప్రతినిధిగా ఉంటాడు.

పిల్లల విద్యకు దోహదం చేస్తున్న సంఘంలోని ప్రతి సమూహం విభిన్న పాత్రలను పోషిస్తుంది. సంఘానికి, పాఠశాలకు మధ్య అంతరాన్ని దూరం చేయడానికి ఈ సమూహాలు ప్రయత్నిస్తాయి. విభిన్న సమూహాల సహకారంతో విద్య సమర్థవంతంగా జరుగుతుంది. సంఘం సంక్షేమం కోసం స్థానిక సంఘాలు, విద్యాలయాల మధ్య సంబంధాలు మెరుగ్గా ఉండాలి. పరస్పరం సహకరించుకునే విధంగా ఉండాలి.

నోట్స్

సంఘము తన యొక్క ఆకాంక్షలు మరియు అంచనాలను పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు మరియు పిల్లల ద్వారా సాధించాలని ఆశిస్తుంది. ఈ విధంగా పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు మరియు విద్యా వ్యవస్థ సంఘాన్ని ప్రభావితం చేస్తారు. ఒక విద్యా వ్యవస్థ అనేది ఒక సమాజంలోని నిర్దిష్ట అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకునే విధంగా రూపకల్పన కాకుండా సమాజం మొత్తం లేదా దేశం యొక్క అవసరాలను కూడా దృష్టిలో ఉంచుకుని రూపొందిస్తారు.

ఒక విద్యావ్యవస్థ దాని పాఠ్యప్రణాళిక ద్వారా ఆలోచనలు, విలువలు మరియు ప్రవర్తనను ప్రచారం చేయాలి. అదే క్రమంలో విలువలు నిజస్వరూపంలో సహకార భాగస్వామ్యాన్ని కలిగి ఉండాలి. తల్లిదండ్రులు మరియు ఇతర సభ్యులు సంఘంలో భాగస్వామ్యంగా ఉండటం వల్ల వీరు పాఠశాల కార్యక్రమాలలో పాల్గొనటం ద్వారా విద్యా ప్రక్రియలో పాలుపంచుకుంటారు.

ఉపాధ్యాయుడు తప్పనిసరిగా నాయకత్వ పాత్రను కలిగి ఉండాలి. ఎందుకంటే సంఘంలోని సభ్యులలో పరస్పర సహకారాన్ని అందిస్తూ, సంఘ సభ్యులకు ఈ ఆలోచనలు, విలువలు, వైఖరులు, మొదలైనవి ప్రచారం చేయడంలో ప్రముఖ పాత్రను కలిగి ఉంటాడు.

సంఘం విద్యలో ప్రధాన వాటాదారునిగా ఉండటం వల్ల యాజమాన్యం సంఘానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. తద్వారా విద్యా కార్యక్రమాల ప్రణాళిక అమలు మరియు పర్యవేక్షణలో సంఘము యొక్క ప్రమేయాన్ని పెంచటం వల్ల అది పాఠశాలకు అవసరమైన, ఉపయోగకరమైన మానవ, భౌతిక మరియు ఆర్థిక వనరులను అందిస్తుంది.

సంఘం దాని అవసరాలు, ఆకాంక్షలు మరియు ఇబ్బందుల గురించి ఉపాధ్యాయుడు మాత్రమే అర్థం చేసుకోగలడు. ఒకవేళ ఉపాధ్యాయుడు అదే సంఘంలో సభ్యుడిగా ఉన్నట్లయితే సంఘ సభ్యులను జ్ఞానులుగా మార్చే అవకాశం ఉంటుంది. పైన పేర్కొన్న ప్రక్రియ సులభతరమౌతుంది. డేలార్ కమీషన్ ఈ విధంగా చెబుతుంది. "ఉపాధ్యాయులు ఎప్పుడయితే తమకు తాము సంఘంలో సభ్యులుగా ఉంటారో, ఎక్కడయితే వారు బోధిస్తారో అక్కడ వారి భాగస్వామ్యం ఎక్కువగా ఉంటుంద"ని స్పష్టంగా నిర్వచించబడింది. వారు సంఘం అవసరాలకు, లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా సున్నితంగా ప్రతిస్పందిస్తారు. పాఠశాల మరియు సమాజానికి మధ్య సంబంధాన్ని మెరుగు పరచటం ద్వారా సంఘం మరింత శక్తివంతంగా మారుతుంది. అందువల్ల పాఠశాల దాని పరిసరంతో సహజీవన సామర్థ్యం కలిగి ఉండాలి. ఇది అత్యంత ముఖ్యమైన భరోసా.

కృత్యం - 1

1. పాఠశాల మరియు సంఘం యొక్క సహసంబంధం బలోపేతం చేయడానికి పాఠశాల ద్వారా తీసుకోవలసిన వ్యూహాల జాబితాను రూపొందించండి.
2. పాఠశాల యొక్క ప్రధానోపాధ్యాయునితో మీరు చేస్తున్న వ్యూహాలను చర్చించండి.
3. సమస్యలను వ్రాయండి.

2.4.1 అభ్యాసకుల భాషా అభివృద్ధిపై సంఘ ప్రభావం

మౌఖిక భాష అభివృద్ధి పిల్లల సహజ మరియు అద్భుతమైన విజయాలలో ఒకటి. దాదాపు అందరు పిల్లలు తమ భాషా నియమాలను చిన్న వయస్సులో ఉపయోగించడం ద్వారా నేర్చుకుంటారు. కాలక్రమేణా ఆధికారిక సూచన లేకుండా (పరిసరం) వాతావరణం కూడా ఒక ముఖ్యమైన అంశం. పిల్లలు ప్రత్యేకమయిన భిన్నమయిన భాషలు (మాండలికం) నేర్చుకుంటారు. అది వారి చుట్టూ ఉన్న ప్రజలు మాట్లాడతారు.

రోజువారీ పరిస్థితులలో నడవడం నేర్చుకోవటం, మాట్లాడటం నేర్చుకోవటాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవటం కోసం సమయం అవసరమని మనందరికీ తెలుసు. పిల్లలు కేవలం మాట్లాడటం కోసం జన్మించినట్లు కాదు. సామాజిక సంబంధాలు కలిగి ఉండటానికి పదాలను ఉపయోగించడానికి ముందు ఏడుస్తూంటారు. అర్థాన్ని తెలియజేయడానికి ముందు సంజ్ఞలను ఉపయోగిస్తారు. వారు తరచుగా ఇతరులకు తెలియజేయడానికి ముందు దాని అర్థాన్ని తెలుసుకుని ఉంటారు. భాష నేర్చుకోవడం, సాంఘికంగా సంబంధాలు కలిగి ఉండటం అనేది నియమనిబంధనలతో కూడుకున్నది కాదు. కాని ఇతరులతో సంబంధాలు కలిగి ఉండటానికి మరియు అనుభవాలను కలిగి ఉండటానికి ఇవి చాలా ముఖ్యమైనవి (వేల్స్ 1986).

పిల్లలు ఎప్పుడూ తన సామర్థ్యాలను అభివృద్ధి చెందుతాయి అనే ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వటం కష్టం. పిల్లలు సాధారణంగా 12 నుండి 18 నెలల వయస్సులో మొదటగా మాట్లాడతారు. 4 నుండి 4 1/2 సంవత్సరాలలో కొంత క్లిష్టమైన వాక్యాలను ఉపయోగిస్తారు. ఇతర అంశాల మాదిరిగా భాషా, అభివృద్ధి సముపార్జన ఊహాజనితం కాదు. ఒక శిశువు తన మొదటి పదాన్ని 10 నెలల సమయంలో ఇతర పదాలను 20 నెలల సమయంలో ఉపయోగించవచ్చు. అదే విధంగా ఒక శిశువు క్లిష్టమైన వాక్యాన్ని 3 సం॥లలో లేదా ఇతర వాక్యాలను 5 1/2 సం॥లలో ఉపయోగించవచ్చు.

ప్రాథమిక విద్య, ప్రాథమిక భాషా విద్య మరియు భాష కేవలం సంస్కృతి యొక్క భాగం కాదు. కాని అది సంస్కృతి యొక్క వృత్తి. అందువలన పిల్లలకు ఇంటి భాష అభ్యసనం. సాంస్కృతిక నేపథ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో ప్రాముఖ్యతనిస్తుంది. పాఠశాల భాషగా మాతృభాషను ఉపయోగించడంలో ప్రాముఖ్యతను ఇవ్వాలి. పిల్లలు స్థానిక భాషను ఉపయోగించకపోవటం ఫలితంగా పాఠశాల వ్యవస్థ నుండి నిష్పక్షపాతంగా నిలిపివేయడం మరియు భారీ స్థాయిలో తొలగించబడటం వంటి పరిమాణాలు ఏర్పడతాయి. పిల్లలు ఒక సందర్భోచిత ఆలోచనా ధోరణిపై ఆధారపడే శైలిని కలిగి ఉంటారు. అయితే పాఠశాలలు ఆలోచన యొక్క స్వతంత్రరీతుల్లో దృష్టిని కేంద్రీకరిస్తాయి. గిరిజన పిల్లల భాష వారి సంఘం యొక్క సామాజిక, మానసిక వాతావరణం ద్వారా చాలా వరకు ప్రభావితం అవుతుంది. మరియు ఆధిపత్య భాష ద్వారా గిరిజన పిల్లలు పాఠశాలలో ఉన్నప్పుడు సంఘం యొక్క ప్రభావం వల్ల లేదా సందర్భం కారణంగా వారు సామాజిక, మానసిక భాషా సమస్యలు ఎదుర్కొంటారు. పిల్లలకు సంబంధించి భాష సంఘంచే ఎలా ప్రభావితం అవుతుందనే విషయాన్ని

నోట్స్

క్రింద ఇవ్వబడిన ఒక కేస్ స్టడీ ద్వారా మనం తెలుసుకోవచ్చు.

> తమిళనాడు రాష్ట్రంలో గూడులూరు అనే ప్రాంతంలో గిరిజన తెగలలో పానీయ అనే ఒక గిరిజన తెగ ఉంది. ఈ తెగ వారు భాషలో సాంఘికీకరణ చెంది ఉన్నారు. కాని వారు పాఠశాలలో మాట్లాడే మరియు వ్రాసే భాష తమిళం. ఈ రూపాన్ని బహిర్గతం చేసినప్పుడు వేర్వేరు వ్యాకరణ నిర్మాణాలతో కూడుకుని ఉంది. ఇది మానసిక సాంఘిక విశ్లేషణ ప్రవహనికి దారితీస్తుంది.

ఈ కేస్ స్టడీ నుండి పాఠశాల సాధనకు తమిళ భాషకు ద్విభాషా గుణం ఉండటం కారణమని విశ్లేషించడం మరియు తీర్మానించడం జరిగింది. చాలావరకు స్థానిక పిల్లలు పాఠశాలలకు దూరంగా ఉండటానికి కారణం పాఠశాలలో వారు ఉపయోగించే పాఠశాల భాషను ఆధికారికంగా బయట మాట్లాడకపోవటం మరియు ఉపయోగించకపోవటం.

పాఠశాలలో తెలియని భాషలో బోధిస్తే పిల్లలు ఎవ్వరి సహాయం లేకుండా జాతీయ రాష్ట్ర భాషలను నేర్చుకోవటం చాలా కష్టం. పాఠశాలలో అభ్యాసకుని అవసరాలు, ఆసక్తులు పాఠ్యప్రణాళిక మరియు బోధనా పద్ధతుల మధ్య చాలా అసమానతలు ఉన్నాయి. చాలా మంది పిల్లలు పాఠశాలలపై ఆసక్తిని కోల్పోతారు. దీని ఫలితంగా పాఠశాలను వదిలివేస్తారు. ఇది ఎక్కువగా పాఠశాలను మధ్యలో మానేయడానికి కారణమని చెప్పవచ్చు.

పిల్లలకు మాతృభాషలో విద్యను ప్రారంభించడం మంచిదని చూపించే ఎన్నో పరిశోధనలు, అధ్యయనాలు ఉన్నాయి. పిల్లవాడు సాంకేతిక అభివృద్ధికి, ప్రపంచీకరణకు సంబంధించిన జ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి పరచడం కోసం కొన్ని వ్యూహాలను లేదా అనేక భాషలను నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మాతృభాష నుండి పాఠశాల భాషలకు పరివర్తన ప్రక్రియకు తగిన వ్యూహాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి. దీనిలో భాగంగా పిల్లల తల్లిదండ్రులు, సహచరులు మరియు ఉపాధ్యాయులు ఈ ప్రక్రియలో చురుకుగా పాల్గొనటం అవసరం.

ఉపాధ్యాయులు పాఠశాల పాఠ్యాంశాలలో మరియు వారి పరిశీలనలో విద్యార్థులు తమ మాండలిక సమాచారాన్ని ఉపయోగించుకొనేలా ప్రోత్సహించాలి. దేశం యొక్క భాషా, సాంస్కృతిక వైవిధ్యాలను గొప్పగా చూపించి, మాతృభాష విద్యకు అవసరం అన్న భావాన్ని ఉద్ఘాటించటం జరిగింది. ఇది ఒక అవసరం కానీ భాగం మాత్రమే కాదు అని భావించడం జరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని విద్యార్థులు ఈ సమస్యను అధిగమించడానికి ఏకైక వ్యూహం మాతృభాషలో విద్యను అందించడం.

సంఘం భాష నేర్చుకోవటం (Community Language Learning - CLL) : ఈ దృక్పథం విద్యార్థులు అందరు కలసి వివిధ భాషలను అంశాలను అభివృద్ధి చేసేందుకు కలిసి పనిచేస్తారు. ఇక్కడ ఉపాధ్యాయుడు ఒక మంత్రణం చేసే సహాయకుడిగా వ్యవహరిస్తాడు. కొన్నిసార్లు ఈ పాత్ర మారవచ్చు.

సంఘం భాష నేర్చుకోవడంలో అడ్డంకులు: ఒక బహుభాషా సమాజంలో వేరొక భాషను నేర్చుకోవలసి ఉన్నప్పుడు కచ్చితంగా కొన్ని అడ్డంకులు ఎదురవుతాయి. ఒక బహుళ సాంస్కృతిక

సంఘం, స్థానికసమూహాలలో భాష నేర్చుకోవడం అనేది వారి స్వంత సాంస్కృతిక నియమాల ఆధారంగా వివిధ చర్యల ద్వారా ఉండవచ్చని భావిస్తుంది. బహుళ సంస్కృతుల పరిసరాలలో ఉన్న విద్యార్థులకు వారి సంస్కృతికి సంబంధించి తక్కువ తెలిసి ఉంటుందని పరిశోధనలు తెలియజేస్తున్నాయి.

భాషా అభివృద్ధిని పెంచడం

తల్లిదండ్రులు సంరక్షకులు, ఉపాధ్యాయులు అభ్యాసకుడి భాష అభివృద్ధి కోసం కొన్ని అవసరమైన వ్యూహాలను పెంపొందించాల్సి ఉంటుంది. భాష అభివృద్ధికి అవకాశాలను, పూర్తి పరిసరాలను అందించడం ద్వారా ఉపాధ్యాయుడు సహజ భాషాభివృద్ధికి సహాయపడతాడు. తల్లిదండ్రులకు, ఉపాధ్యాయులకు మరియు సంరక్షకులకు అవసరమైన కొన్ని సాధారణ మార్గదర్శకాలు ఇక్కడ ఇవ్వటం జరిగింది.

- ప్రతి బాలల భాష లేదా మాండలికం పరస్పర సంభాషణ కోసం చెల్లుబాటు అయ్యే విధంగా, విలువైన వ్యవస్థగా భావించాలి. ఇది పిల్లల కుటుంబం మరియు సమాజం యొక్క గుర్తింపు, విలువలు మరియు అనుభవాలను ప్రతిబింబిస్తుంది.
- పిల్లల మధ్య పరస్పర సహకారాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. భాషా అభివృద్ధిలో ఒకే వయస్సుగల పిల్లల అభ్యసనం ఒక ముఖ్యమైన భాగం. ప్రత్యేకంగా మిశ్రమ వయస్సుగల సమూహాలలో విస్తృత పరిధిని కలిగి ఉన్న కార్యకలాపాలు, చర్చలను ప్రోత్సహించాలి. వ్యక్తిగత కార్యకలాపాలు నాటకం, పుస్తక భాగస్వామ్యం, సహకారం మరియు చర్చలను పెంపొందించే వాటి మధ్య సంతులనం ఉండాలి.

ప్రతిప్రాంతం యొక్క భాష పాఠ్యప్రణాళిక ద్వారా విస్తరించబడుతుంది. తద్వారా పూర్తి స్థాయిలో నిశ్శబ్దంగా ఉన్న తరగతి గది అభ్యాసకులు చురుకుగా క్రియాశీలకులుగా తయారవుతారు.

మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి - 3

గమనిక : ఎ) మీ సమాధానాన్ని కోసం క్రింద స్థలం ఇవ్వబడింది.

బి) బ్లాక్ చివర ఇచ్చిన వాటితో మీ సమాధానాన్ని సరిచూసుకోండి.

1. పిల్లల విద్య గురించి సంఘంలోని ప్రధాన పాత్రలు ఏమిటి?

....

....

....

2. సంఘం పాఠశాలను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది?

....

....

....

3. సంఘం యొక్క అభివృద్ధిలో ఉపాధ్యాయులు ఎలా సహాయపడతారు?

....

....

....

2.4.2 అభ్యాసకుల సాంస్కృతిక అభివృద్ధిపై సంఘం ప్రభావం

అభ్యాసకుడి భాషా అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావం అదేవిధంగా పాఠశాల మరియు సంఘం వీటిని ఏ విధంగా బలపరచాయో చర్చించటం జరిగింది. సొంత సంస్కృతిని జరుపుకునేందుకు, ఆనందించడానికి అన్ని ప్రాథమిక హక్కులలో ఒకటిగా పొందటానికి భాషకు అనుబంధంగా వాటిని కలుపుకుని పోవటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అధికరణ 29ని గురించి బాలల యొక్క హక్కులపై సమావేశం ప్రకారం బాలల విద్య నిర్దేశనాన్ని వారి గౌరవాభివృద్ధికి గుర్తింపును, భాషను మరియు విలువలను తల్లిదండ్రులు పెంపొందించాలి.

భాష అనేది సంస్కృతి యొక్క వృత్తి అని దీన్ని బట్టి స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఇది మొత్తం సాంస్కృతిక వారసత్వం యొక్క ఒక భాగం. సంస్కృతి నుండి వేరుచేయబడదు. ఇది పిల్లలలో ఒక ప్రాథమిక హక్కు అయినందున నాణ్యమైన విద్యను అందించటానికి వారికి ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

సంస్కృతి అర్థం

సంస్కృతి యొక్క అర్థాన్ని చర్చిద్దాం: విద్యావంతులైన లేదా నిరాక్షరాస్యులైన, గ్రామీణ లేదా పట్టణంలో కలసి నివసించే సమూహాల ఆసక్తులు ప్రయోజనాలకు ప్రతి సమూహం కట్టుబడి ఉంటుంది. దీనినే జానపదం అంటారు. జానపద కళలు సాంప్రదాయిక, సాంస్కృతిక వ్యక్తీకరణలుగా ఉన్నాయి. దాని ద్వారా సమూహం దాని భాగస్వామ్య పద్ధతిలో నిర్వహించబడుతుంది. వారు ఒక సామూహిక అందాన్ని, గుర్తింపును మరియు విలువలను వ్యక్తపరుస్తారు. సాధారణంగా జానపదకళలు అనధికారికంగా, పనితీరు ద్వారా నేర్చుకుంటారు. ఉదాహరణకు సంప్రదాయంలో కుటుంబాలు, స్నేహితులు, ఇరుగుపొరుగు మరియు సహోద్యోగుల సహాయ సహకారాల ద్వారా మౌఖికంగా నేర్చుకుంటారు. ఒక దేశం యొక్క సాంస్కృతిక వారసత్వం, జానపద కళలు గత మరియు ప్రస్తుతంతో సంబంధం కలిగి ఉంటాయి. స్థిరమైన జానపద కళలు మారవు. ఎందుకంటే వారు కొత్త పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఉంటారు. వారు సంప్రదాయ లక్షణాలు కలిగి ఉంటారు.

సంస్కృతి మానవ వ్యక్తీకరణ యొక్క వర్ణపటాన్ని సూచిస్తుంది, లేదా ప్రతిబింబిస్తుంది. దీనిని పలు మార్గాల్లో మరియు అనేక కారణాల్లో అధ్యయనం చేయవచ్చు. సంస్కృతి దాని ప్రాథమిక లక్షణాలు, మౌలిక సంప్రదాయ పనితీరులో, మానవుల మధ్య జరిగే పరస్పర చర్యల వల్ల మార్పు కనిపిస్తుంది. ఒకే జాతి, వారసత్వం, భాష, మతం లేదా భౌగోళిక విస్తీర్ణం వంటి సంప్రదాయ కార్యక్రమాలు అనుసరిస్తున్నవారు ఒకే సమూహంగా గుర్తింపును పొందుతారు. ఈ అంశాలు తమ సంస్కృతిని పెంపొందించుకోవడానికి ఉపయోగపడతాయి. ఈ సాంప్రదాయిక విజ్ఞాన రూపాలు అనధికారికంగా ఒకటి లేదా చిన్న సమూహ మార్పిడి, పనితీరు ద్వారా నేర్చుకుంటారు.

ఇది ప్రయివేటు. కానీ, సమూహాలు, ఇతరులు తమ గుర్తింపుకు చిహ్నంగా ఉపయోగించినపుడు అది పబ్లిక్‌గా తయారుకావచ్చు. మనందరి జీవితాలలో జానపదం అనేది జీవితారంభం నుండి చివరి వరకు ప్రభావం చూపిస్తుంది. సైన్స్ & టెక్నాలజీ, టెలివిజన్, మతం, పట్టణీకరణ, అక్షరాస్యత మొదలైన అంశాలు మిళితమై ఉన్నప్పటికీ మన సన్నిహితమైన వ్యక్తిగత సంఘాలను పరిశీలించడం మరియు వాటి గురించి తెలుసుకోవడం ఆధారంగా జీవితం గురించి నేర్చుకోవడం జరుగుతుంది.

విద్యపై జాతీయ విధానం (1986) – చర్యా కార్యక్రమం (1992)

బాలల వ్యక్తిత్వ అభివృద్ధికి విద్యను కల్పించి ఒక సాంస్కృతిక కోణంలో అతను/ఆమె స్వాభావిక సంభావ్యతను కనుగొనవచ్చు. విద్య సాంస్కృతిక కోణం యొక్క ఉద్దేశం ఉపాధ్యాయులు మరియు విద్యార్థులు జానపద గేయాలను, జానపద కథలను, స్థానిక చరిత్రలను జానపద ఆటలను మరియు సంఘంలోని పురాణగాథలను సేకరించడం. ఇది బాలల గొప్ప జ్ఞానార్జన సామర్థ్యాలను సాంస్కృతిక అభివృద్ధి మరియు వ్యక్తిత్వ అభివృద్ధిని కలిగి ఉంటుంది. ఇది సంఘంలో స్వీయ అభ్యసనకు, ఇతరులతో తమ అనుభవాలను పంచుకోవటానికి మూలంగా ఉంటుంది. బాలల సాంస్కృతిక అభివృద్ధిని పెంపొందించటంలో సంఘం ప్రముఖపాత్రను పోషిస్తుంది.

స్థానిక సంస్కృతిని అధ్యయనం చేస్తే అది వేరొక అభ్యసనాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. దీనివల్ల ఇది సాంస్కృతిక జ్ఞానానికి పునాదిగా ఉండవచ్చు. స్థానిక చరిత్ర, జానపద సంప్రదాయాలు, కళలు, క్రాఫ్ట్ మొదలైన విద్యా సామర్థ్యాలు ఉపాధ్యాయునిచే ఉపయోగించబడటం వల్ల బోధన అభ్యసన ప్రక్రియ ఎక్కువ ఆనంద భరిత వాతావరణంలో జరుగుతుంది.

గిరిజన సామాజిక జీవితం ఉదాహరణలు – గ్రామం

ఉదాహరణకు, మాహుల్ చెట్లు గిరిజన ఆర్థిక, సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక జీవితంలో చాలా ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉన్నాయి. పిల్లలకు వివిధ రంగాల్లో దాని ప్రాముఖ్యత గురించి బోధించవచ్చు. ఈ చెట్టు పండును కూరగాయలాగా ఉపయోగిస్తారు. కూరలా వండి తింటారు. విత్తనాన్ని నూనె తీయడానికి వాడతారు, అయితే విత్తనాల పిప్పి (పడియా) మొక్కజొన్న పంటలో ఎరువుగా ఉపయోగిస్తారు. దీనిని శీతాకాలంలో ఆవులకు ఔషధంగా కూడా ఉపయోగిస్తారు. ఈ విత్తనాన్ని

కాల్చి దాని ద్వారా వచ్చే పొగను మెడపై ఉన్న వాపును తగ్గించడానికి ఉపయోగిస్తారు. పుష్పం నుండి మద్యం నిష్కర్షిస్తారు. త్రాగే ప్రయోజనానికే కాకుండా, క్రిమినాశకంగా మరియు పైల్స్‌చికిత్సకు కూడా సహాయపడుతుంది. ఈ చెట్టు కాండం ఇంటిలో వంట చెరుకుగా ఉపయోగపడుతుంది.

మొత్తం గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ మాహుల్ చెట్టుచే నియంత్రించబడుతుంది. ఎందుకంటే గిరిజనులకు జీవనోపాధికి మరియు ఆదాయ ఉత్పత్తికి ఇది ముఖ్యమైన వనరుగా పనిచేస్తుంది. ప్రతి కుటుంబానికి 30-40 మాహుల్ చెట్లు ఉంటాయి. ఈ చెట్ల ద్వారా పండ్లు, పువ్వులు మరియు మద్యం అమ్మకాల ద్వారా వారికి సంపాదన సమకూరుతుంది. ఈ చెట్టు గ్రామ జానపద పాటలు, కథలు, చిక్కుముడులు మొదలైన వాటికి సూచనగా ఉంటుంది. అందువల్ల ఇది ప్రజల సృజనాత్మక ప్రవృత్తులు అదుపులోకి తెచ్చేటట్లు, వారి సౌందర్య జ్ఞానాలకు స్ఫూర్తినిస్తుంది.

మాహుల్ చెట్టు వారి సామాజిక-మత జీవితాలను వివాహ బంధం ద్వారా దృఢపరుస్తుంది. గిరిజన వివాహాలు, వేడుకలు జరిగే చోట మధ్యలో ఈ చెట్టు కాండాన్ని పాతిపెడతారు. ఈ చెట్టు కుటుంబానికి, పునర్నిర్మాణానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న పవిత్రమైన చిహ్నంగా ఉంది. దేవుళ్ళు మరియు దేవతలు మాహుల్ చెట్టులో నివసిస్తారని నమ్ముతారు. అందువలన ఈ చెట్టు పవిత్రంగా ఆరాధించబడుతుంది.

ప్రతి గ్రామానికి స్వంత స్థానిక చరిత్ర, పురాణాలు మరియు ఇతివృత్తాలు మొదలైనవి అన్ని కూడా చెట్లు, చెరువులు, దేవళ్ళు, దేవతలు మరియు ప్రజల చుట్టూ ఉంటాయి. ఇందులో కొన్ని పిల్లలకు ఇప్పటికే తెలిసి ఉంటాయి. అయితే ఉపాధ్యాయులు వారి స్వంత గ్రామ చరిత్రను గురించి వారికి తెలియజేస్తారు. దీనిద్వారా పిల్లలు వారి స్వంత సంస్కృతి, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలను తెలుసుకున్నందుకు గర్వపడతారు.

పండుగ - సంస్కృతి ఒక దృశ్యం

మనం ఒక సంవత్సరంలో 12 నెలల్లోనూ జరుపుకునే వివిధ రకాల పండగలను గురించి మాట్లాడుకుందాం. సంవత్సరం పొడవునా ప్రతి ప్రాంతం వారికీ ప్రతి తెగవారికీ వారి సొంత పండుగలు ఉంటాయి. ప్రతి కాలంలో జరుపుకునే పండగకూ ఒక కారణం ఉంటుంది. జాతీయ పండుగలు అయిన స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం, రిపబ్లిక్ దినోత్సవ వేడుకలు ప్రాంతం మరియు సంఘంతో సంబంధం లేకుండా అందరూ జరుపుకునే వేడుకలుగా మనం చెప్పవచ్చు. అలాగే ఇక్కడ జరుపుకునే అనేక మత లేదా సంఘం యొక్క ప్రత్యేక పండుగలలో కూడా అదే స్ఫూర్తి ప్రతిబింబిస్తుంది. ఉదాహరణకు క్రిష్టమస్, దీపావళి, నవరాత్రి దుర్గపూజ, లోహిరి, వసంత పంచమి, సూఫిబసంత్ మరియు ఈద్ వంటి పండగలు అన్ని కులాలు మరియు సంఘాలు జరుపుకునే ముఖ్యమైన పండగలు.

క్రైస్తవుల అందమైన పండుగ క్రిస్మస్ అని మనందరికి తెలుసు. ఇది క్రైస్తవులందరికీ ప్రేమను, సంతోషాన్ని పంచే పండుగ. కాని ఈ రోజుల్లో ప్రతి పాఠశాలలో ఈ పండగ సంబరాలు క్రిస్మస్ చెట్టు పెట్టడం ద్వారా జరుపుతున్నారు. క్రిస్మస్ తాత (శాంటాక్లాజ్) పిల్లలకు బహుమతుల్ని పంచటం, కరోల్స్ పాడటం ద్వారా ఆనందాన్ని పంచుతాడు.

దీపావళి పండుగ భారతదేశంలోనే అతి పెద్ద పండుగ. ఈ పండుగ వల్లవచ్చే అందం, ఆనందం కారణంగా ఇది ఇతర దేశాలలో విస్తరించి ఉంది. అమావాస్య రాత్రి చీకటిలో మట్టి దీపాల ద్వారా వచ్చే వెలుగులు, సౌందర్యం మరియు సరదా కోసం కాల్చే టపాసులు ప్రతి మనసుకు ఆహ్లాదాన్ని ఇస్తాయి. కాబట్టి హిందువులు, హిందువులు కానటువంటివారు అందరు తమ ఇళ్లను దీపాలతో అలంకరించుకొని ఈ పండుగను సంతోషంతో, ఆనందంతో జరుపుకుంటారు.

అదే విధంగా నవరాత్రి దుర్గా పూజ, గౌర్బా లేదా దాండియా నృత్యం (గుజరాత్‌లో ప్రముఖ నృత్యం) ప్రతి ఒక్కరిని ఆకర్షిస్తుంది. బెంగాలు ప్రజలు ఇతర పండగలు జరుపుకుంటునప్పటికీ దుర్గా పుజకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతను ఇస్తారు. అదేవిధంగా హోలి పండుగ కూడా ఆహ్లాదకరమైన మరియు ఉల్లాసవంతమైన పండుగ. ఇది ప్రతి ఒక్కరిని దగ్గర చేస్తుంది.

ముస్లింలు ఎంతో పవిత్రంగా జరుపుకునే పండుగ ఈద్. ఈ పండుగ సమయంలో ఇతరులు ముస్లింలు ఇచ్చే రుచికరమైన విందు కోసం వేచి చూస్తారు. అలాగే ముస్లిం సోదరులు ప్రేమను, స్నేహభావాన్ని కూడా ఈ సమయంలో ఇతరులకు పంచుతారు.

వసంత ఋతువుని ఆహ్వానించడానికి వసంత పంచమి పండుగ జరుపుకుంటారని మనందరికీ తెలుసు. ఈ ఋతువులో సరస్వతీదేవిని పూజిస్తారు. మీకు తెలుసా ఈ రోజు ముస్లింలు కూడా సూఫిబసంత్‌ని జరుపుకుంటారు. సూఫి బసంత్ పుట్టుక గురించి ఆసక్తికరమైన కథ కూడా ఉంది.

పైన పేర్కొన్న అన్ని పండుగలను జరుపుకోవటం వల్ల ప్రతి ఒక్కరు ఆనందం, ఉత్సాహంతో ఉంటారు. ఈ ప్రేమ, సంతోషం, ఆనందం, ప్రతి ఒక్కరి సంస్కృతి పట్ల గౌరవం లౌకికవాదాన్ని బలోపేతం చేస్తుంది. ఇతరుల సంస్కృతిలోని మంచి అభ్యాసాలను తెలుసుకోవడంలో అనుకూల వైఖరిని అభివృద్ధి చేస్తుంది. ఏ పండుగను నిర్వహించాలన్నా వినోదం, సాంఘికీకరణ, విద్య ప్రధాన లక్ష్యంగా ఉంటుంది.

ఒక జానపద ఆట

కలహంది గ్రామాలలో గిరిజన బాలికలు గ్రామం వీధిలో విరామ సమయంలో ఆడే సాంప్రదాయిక ఆట. ఈ ఆటలలో గిరిజన బాలికలు అందరూ పాల్గొంటారు. బాలికలు చేపలపేర్లను మరియు వివిధ రకాల పంటల పేర్లను పునరావృతం చేస్తూ ఆడుతూవుంటారు. ఈ విధంగా ప్రతి ఒక్కరు ఈ ఆటలో తమ పాత్రను కొనసాగిస్తూ ఆడుతూ వుంటారు.

ఈ ఆట ద్వారా పిల్లలు వివిధ రకాలయిన చేపలు మరియు పంటల గురించి నేర్చుకోగలరు. చేపలు, వాటి ఆవాసాలు, ఆహారం మొదలైనవాటి గురించి మరింతగా నేర్పించవచ్చు. అదేవిధంగా వారు వరి గురించి నేర్చుకోవచ్చు. వారు పెరుగుతున్నప్పుడు కాలాలు, నేలలు, ప్రాంతాలను గురించి తెలుసుకుంటారు.

బాలికలు చేపలు అమ్మే వారిగా మరియు వినియోగదారులుగా పాత్రలను కలిగి ఉండి నటిస్తూ ఉంటారు. దీనివల్ల వారు చేపలు మరియు వరిని ఎలా కొంటారో, అమ్ముతారో కొలతలను గురించి తెలుసుకుంటారు. ఇలాంటి పాత్రలు చేయటం ద్వారా పిల్లలు తమ సంభాషణ నైపుణ్యాలను ప్రశ్నించేలా అభివృద్ధి చేసేందుకు సహాయపడుతుంది.

ఒక ఉపాధ్యాయుడిగా, పాఠశాల ఉన్నటువంటి సంఘము యొక్క సాంస్కృతిక అవగాహన గురించి మీరు తెలుసుకోవాలి. క్రింది వాటి ద్వారా ఈ విధంగా చేయవచ్చు.

- సమాజంలో విభిన్న సంస్కృతులు, విభిన్న అంశాలను గురించి అన్వేషించడం.
- ఒక సంస్కృతికి ఉండే లక్షణాలను, అభ్యాసాలను గ్రహించడం. సాంస్కృతిక విభేదాలను తొలగించడానికి, సంస్కృతిని బలోపేతం చేయడానికి సహనం మరియు ప్రశంస వంటి సుగుణాలను కలిగి వుండటం.
- పురాణ పక్షపాతాన్ని ముందుగా నివారించడం.

పిల్లలకు వారి వయోజన జీవితానికి అవసరమైన జ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాలను వారిలో పెంపొందించాలి.

సాంస్కృతిక అభివృద్ధిలో పాఠశాల, సంఘం ప్రముఖ పాత్ర పోషిస్తుంది. స్థానిక సంస్కృతిలో భాగంగా అభ్యాసకుడు పాఠశాల నిర్వహించే వివిధ కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటాడు. దీని ద్వారా పిల్లలు నమ్మకాలు, విలువలు వంటి జ్ఞానాన్ని సొంతంగా పెంపొందించుకుంటారు.

వారి సొంత సాంస్కృతిక గుర్తింపు ద్వారా పిల్లలకు అధిక స్వీయ గౌరవం పెంపొందుతుంది. తక్కువ స్థాయి భావన, న్యూనత భావం, స్వీయ తిరస్కారం వంటి లక్షణాలు కలిగిన పిల్లలకు ఈ సాంస్కృతిక భాగస్వామ్యం వారి వ్యక్తిత్వ అభివృద్ధికి ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది.

స్థానిక సంస్కృతిని తెలుసుకోవటంలో ముఖ్య ఉద్దేశం బోధన, అభ్యసనం, పాఠశాల – సంఘాల మధ్య సంబంధాలను మెరుగుపరచటం. దీనికి అదనంగా గ్రామస్థుల నుండి సమాచారాన్ని సేకరించడం, సైన్సు పాఠాలలో భాగంగా సమీప అడవులను సందర్శించటం, మొక్కలు, జంతువులను అధ్యయనం చేయడం. వివిధ రకాల జాతులను అర్థం చేసుకోవడానికి స్థానిక గ్రామస్థులు విద్యార్థులకు నిపుణులలాగా సహాయపడటం జరిగింది. దీనివల్ల అదనంగా పాఠ్యప్రణాళికను రోజువారీ జీవితంలో అనుసంధానించవచ్చు మరియు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల అభ్యసనను మెరుగుపరచడానికి వనరుల విస్తృత శ్రేణిని ఉపయోగించగలరు.

విద్యార్థులు సంఘంలోని భిన్న సంస్కృతితో ఒక స్వీయ అనుభవాన్ని అలవాటు చేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పించే కళ, నృత్యం, జానపద గీతం పరంగా వారి సంస్కృతిని ప్రదర్శించడం కోసం సంఘం నుండి తల్లిదండ్రులు, తాతలు, మిత్రులను ఆహ్వానించడం ద్వారా సాంస్కృతిక మేళాలను నిర్వహించడం వంటివి జరుగుతాయి.

- సంఘాలు సంఘ సభ్యులను, మతనాయకులను, తెగనాయకులవంటి గౌరవ సభ్యులను తరగతి గదికి పరిచయం చేయటం ద్వారా; సంఘం యొక్క చరిత్ర, సంప్రదాయాలు, ఆచారాలు మరియు సంస్కృతి గురించి మాట్లాడటం ద్వారా సంఘాలు పాఠశాలల అభివృద్ధికి దోహదపడతాయి.

- విద్యార్థులు సంఘాలను సందర్శించాలి, గ్రామ చరిత్ర గురించి ప్రశ్నలు అడగాలి. వివిధ అటవీ సమస్యల మూలాలను, కారణాలను కనుగొనడంలో, పాఠశాలల్లో బోధించే భావనలను అర్థం చేసుకోవడంలో సంఘ సభ్యులు వారికి సహాయపడాలి. విద్యార్థులు తమ అవగాహనను పెంచుకోవడానికి సంఘంలో అందుబాటులో ఉన్న వనరులను ఉపయోగించుకోవాలి.

- పాఠ్యప్రణాళికను ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా లేదా వారి వార్షిక, జీవిత చక్రాలను ఉపయోగించి నిర్వహించాలి.

- దేశీయ పఠన పదార్థాలను ఉత్పత్తి చేయడంలో సంఘ సభ్యులు మరియు విద్యార్థులు జోక్యం చేసుకోవాలి.

- పాఠ్యప్రణాళికలో జానపథ కథలు, ఆట, పాటలు చేర్చటానికి సంఘ సభ్యులు మరియు పిల్లలు చొరవ చూపాలి.

- స్థానిక జ్ఞానం యొక్క ఉత్తమ విధానాలను పత్రం ద్వారా వ్యాప్తి చేయడం.

- బోధన నైపుణ్యాలు సాంకేతిక మద్దతు అందించడం ద్వారా సంఘం యొక్క స్థానిక వనరులను సులభతరం చేయటం.

దేశీయ జ్ఞానం సంప్రదాయ జ్ఞానానికే పరిమితం కాదు. కానీ కొత్త జ్ఞానాన్ని బదిలీ చేసే స్వదేశీ మార్గంగా దీనిని అర్థం చేసుకోవాలి. మన దేశీయ విజ్ఞానాన్ని కోల్పోకుండా, దానిని భవిష్యత్ తరానికి బదిలీ చేయాలంటే, నూతన మార్గాలను కనుగొనవలసి ఉంటుంది. సంప్రదాయ జ్ఞాన సంపదను కథలు, జానపద కథలు, నమ్మకాలు, అభ్యాసాలు, వారసత్వాల ద్వారా, ఇంకా గిరిజన సంఘాలు, జాతులలోని మత నాయకులను ఆహ్వానించడం ద్వారా ప్రచారం చేయడానికి ఉపాధ్యాయుడు ఒక వేదికను ఏర్పరచాలి.

ఈ విధంగా పాఠశాల మరియు సంఘం కలిసి పనిచేయడం వలన, సంప్రదాయ సంస్కృతి పునరుద్ధరించడానికి, పిల్లలు వారి సంస్కృతి తెలుసుకోవడానికి సహాయపడటం జరుగుతుంది.

నోట్స్

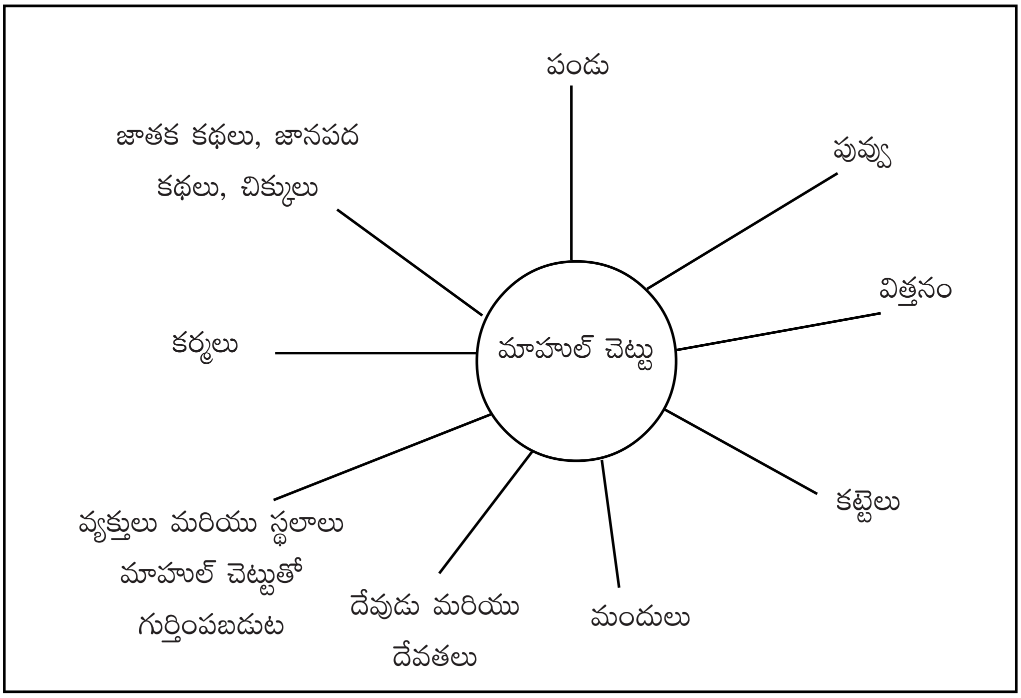

కృత్యం - 2

1. స్థానిక సంఘాన్ని దర్శించి ఏవేని మూడు దేశీయ / స్థానిక జ్ఞానానికి సంబంధించిన జానపదాలు, జానపద ఆటలు, జానపద కథలలో వేటిని మీరు మీ పాఠ్య ప్రణాళికలో చేర్చాలనుకుంటున్నారో వ్రాయండి.

....

....

....

2.4.3 అభ్యాసకుడి జీవిత నైపుణ్య అభివృద్ధిపై సంఘం యొక్క ప్రభావం

ఒక జానపద కథ

ప్రతి రోజు ఓ కోడి నీటిని త్రాగడానికి నది దగ్గరకు వెళ్తూ ఉండేది. అదే నదిలో ఒక మొసలి నివసిస్తూ ఉండేది. ఆ మొసలి కోడిని గమనిస్తూ ఉండేది. ఓ రోజు ఆ కోడిని మొసలి తినేయాలని నిర్ణయించుకుంది. మొసలి ఉద్దేశాన్ని పసిగట్టిన ఆ కోడి మొసలిని బయటికి పిలిచి "అన్న దయచేసి నాపై దాడి చెయ్యవద్దు". అని చెప్పింది. అప్పుడు ఆ మొసలి తన నిర్ణయాన్ని వెనక్కి తీసుకుంది. కోడి తనకు సోదరుడిగా భావించిన తరువాత ఆ కోడిని ఎలా చంపగలదు. అందుకని ఆ కోడిని వదిలెయ్యడానికి నిర్ణయించుకుంది.

ఆ మరుసటిరోజు మొసలి కోడిని చూసి, “ఈసారి దీనిని వదలకూడదు”. అని అనుకున్నది. కానీ మళ్ళీ ఆ కోడి “సోదరా దయచేసి నన్ను తినవద్దు”. అని ఏడవసాగింది. ఈసారికూడ ఆ మొసలి అయోమయంలో పడి కోడిని తినలేకపోయింది. తరువాత కోడి అన్న మాటలు గుర్తు తెచ్చుకుని నేను కోడికి సోదరుడిని ఎలా అవుతానని ఆలోచింపసాగింది. “నేను నీటిలో నివసిస్తాను. మరి కోడి భూమిపై నివసిస్తుంది. మరి మేము ఎలా చుట్టాలవుతాము?” ఈ ప్రశ్నకు సమాధానాన్ని కనుగొనలేకపోయింది. జరిగిన కథ మొత్తం బల్లికి చెప్పి సోదర – సోదరి మిస్టరీని పరిష్కరించమని కోరింది. జిత్తులు వేయగల బల్లి వెంటనే ఒక ప్రత్యుత్తరం పట్టుకొచ్చింది. “నీకు తెలియదా తాబేలు, నువ్వు, నేను, మనమందరం గుడ్డు నుండి వచ్చామని”? కాబట్టి కోడి కూడా గుడ్డు నుండి వచ్చిందే కదా ‘అందుకే మనమందరం సోదర – సోదరీమణులము”. ఇప్పుడు ఈ మిస్టరీ వీడింది. మొసలి, కోడికి ఎలా సోదరుడయ్యాడో గ్రహించింది. ఆ రోజు నుండి మొసలి ఎప్పుడూ కోడిని తినాలనుకోలేదు.

క్రింది ప్రశ్నలపై కథనాన్ని ప్రతిబింబిద్దాం:

- ఈ కథ ఒక గిరిజన సమాజానికి ఎలా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది?
- ఈ జానపద కథ అభ్యాసకుడి జీవిత నైపుణ్య అభివృద్ధికై ఉపయోగపడుతుందని మీరు భావిస్తున్నారా?
- ఒక వేళ సరే అనుకుంటే, ఈ కథ ఏ జీవిత నైపుణ్యానికి చెందిందో చెప్పండి.

ఈ కథను మనం పరిశీలించినట్లయితే మంచి కమ్యూనికేషన్ (భావ ప్రసారాల) ద్వారా భావాలు తెలపటం, సానుకూల వైఖరి మరియు అంతర్గత నైపుణ్యం చేత వ్యక్తుల మధ్య బలమైన బంధుత్వాన్ని అభివృద్ధి చేయవచ్చని సూచిస్తుంది. ఇక్కడే ప్రజలు వారి ఆనందాన్ని మరియు బాధలను పంచుకుంటారు. అనుకూలమైన జీవితాన్ని నడిపిస్తారు.

జీవన నైపుణ్యం అంటే ఏమిటి? అనే ప్రశ్న ఇప్పుడు మీ మనసులో తలెత్తవచ్చు.

జీవననైపుణ్యాలు

సామాజిక నైపుణ్యాలు
- సీమ అవగాహన
- సమర్థవంతమైన భావప్రసారం
- వ్యక్తుల మధ్య సంబంధం
- సానుభూతి

ఆలోచన నైపుణ్యాలు
- సృజనాత్మక ఆలోచన
- క్లిష్టమైన ఆలోచన
- నిర్ణయం తీసుకోవడం
- సమస్య పరిష్కారం

భావోద్వేగ నైపుణ్యాలు
- భావోద్వేగంతో పోరాడడం
- ఒత్తిడితో పోరాడడం

జీవన నైపుణ్యాల అర్థం: జీవన నైపుణ్యాలు అనేవి నిత్య జీవితంలోని డిమాండ్లు, సవాళ్లను ఎదుర్కొనే వ్యక్తుల అనుకూలమైన ప్రవర్తనకు కావలసిన సామర్థ్యాలు (WHO). జీవితం యొక్క సవాళ్ళను ఎదుర్కొనే క్రమంలో ప్రతి ఒక్కరికి కావలసిన వ్యక్తిగత నైపుణ్యాలు లేదా సామర్థ్యాలే జీవన నైపుణ్యాలు. ఒక వ్యక్తి తన గురించి తాను ఏ విధంగా భావిస్తున్నాడనే దానిని జీవననైపుణ్యాలు ప్రభావితం చేస్తాయి. ఇంకా ఇతరుల ఉత్పాదక సామర్థ్యం, స్వీయ గౌరవం, స్వీయ విశ్వాసాన్ని జీవననైపుణ్యాలు ప్రభావితం చేస్తాయి. వారు వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలను మెరుగు పరిచేందుకు ఉపకరణాలు మరియు వ్యూహాలను కూడా అందిస్తారు. ప్రస్తుత జానపద సంప్రదాయాలు, జానపద కథలు, స్థానిక చరిత్ర, స్థానిక నమ్మకాలు, ఆచారాలు, వివక్షలను సమర్థవంతంగా ఉపయోగించడానికి జీవన నైపుణ్యాలు అవసరం. బోధన అభ్యసన ప్రక్రియ మరింత ఆనందదాయకంగా, ప్రభావవంతంగా జరగడానికి ఇవి వీలు కల్పిస్తాయి.

జీవన నైపుణ్యాల వివరణ: జీవన నైపుణ్యాలు మొత్తం పదింటిని మూడు సాధారణ భాగాలుగా విభజించడం జరిగింది. 1) ఆలోచన నైపుణ్యాలు 2) సామాజికనైపుణ్యాలు మరియు 3) భావోద్వేగ నైపుణ్యాలు. ఒక ఉపాధ్యాయుడిగా మీరు సరళమైన భాషను ఉపయోగించి ప్రతి నైపుణ్యాన్ని ఉదాహరణలతో బోధించాలి. జీవన నైపుణ్యాలు నిర్దిష్ట పరిస్థితులలో ఉపయోగించబడతాయి. అభ్యాసకులకు ఈ జీవన నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశాలు అందించాలి. ఈ ప్రక్రియ విషయ సూచికలా ఎంతో ముఖ్యమయినది. జీవననైపుణ్యాలు మన గురించి మన ఆలోచనను మరియు మన గురించి ఇతరుల అవగాహనను ప్రభావితం చేయవచ్చు.

ఆలోచన నైపుణ్యాలు

1. సృజనాత్మక ఆలోచన

- సృజనాత్మక ఆలోచన మన నిత్య జీవిత పరిస్థితికి అనుగుణంగా మరియు తేలికగా స్పందించడానికి సహాయపడుతుంది. ఇది మన ప్రత్యక్ష అనుభవం మించి చూడటం, అందుబాటులో ఉన్న ప్రత్యామ్నాయాలను, మనం చేయగల లేదా చేయలేని పనులకు విభిన్న పరిణామాలను అన్వేషించడం.
- సృజనాత్మక ఆలోచన అనేది నాలుగు భాగాల లక్షణాలను తెలిపే కొత్త మార్గం.
  - పటిమ, (ధారాళము)
  - వశ్యత (సరళత)
  - వాస్తవికత
  - విశదీకరణ

2. క్లిష్టమైన ఆలోచన

- క్లిష్టమైన ఆలోచన సమాచారాన్ని, అనుభవాన్ని నిష్పాక్షికంగా విశ్లేషించడానికి, ఆలోచించడానికి, చర్య తీసుకునే అంశాలను ప్రభావితం చేయడానికి మనకు దోహదపడుతుంది.
- ఇది మనం జీవితంలో తీసుకొనే అన్ని నిర్ణయాలలో కీలకమైనది. ఉదా. నేను ఏది ఎంపిక చేసుకోగలను?
- ప్రతి ఎంపిక ఏమి చెల్లిస్తుంది?
- ఇది నేను, నిజంగా కోరుకున్నదేనా?

3. నిర్ణయం తీసుకోవడం

- నిర్ణయం తీసుకోవడం అనేది మన జీవితాల గురించి నిర్ణయాత్మకంగా వ్యవహరించడానికి సహాయపడుతుంది.
- ఇది కౌమారదశలో ఆరోగ్యకరమైన, తెలిసిన, చురుకైన నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలో, విభిన్న నిర్ణయాలు ఎంపిక చేసుకోవడంలో, అంచనా వేయడంలో ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది.

4. సమస్య పరిష్కార నైపుణ్యం

- సమస్య పరిష్కార నైపుణ్యాలు, మన సమస్యల్ని పరిష్కరించడమే కాకుండా సాధికారతను పెంపొందిస్తాయి. మన సమస్యలను అవకాశాలుగా మారుస్తాయి.
- ఇది నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో ఉపయోగపడుతుంది. ఉద్వేగాలను మరియు ఒత్తిడిని ఎదుర్కొనే విధంగా వాటిని నిర్వహిస్తుంటుంది.

సాంఘిక నైపుణ్యాలు

1. స్వీయ అవగాహన

- స్వీయ అవగాహన అంటే మన బలాలు, బలహీనతలు, విలువలు, మన అవసరాలు, కోరికలు, ఆకాంక్షలు మరియు భావాలు వంటి వాటిని మనమే అర్థం చేసుకునే సామర్థ్యం. ఉదా. నేను అసంపూర్ణంగా ఉన్నప్పటికీ నాకు నేనంటే ఇష్టం.

2. సమర్థవంతమైన భావప్రసారం

- సమర్థవంతమైన భావ ప్రసారం అనేది సాంప్రదాయికంగా ఆమోదయోగ్యమైన మార్గాల్లో, మాటలతోగాని, చేతలతోగాని వ్యక్తపరచగల సామర్థ్యం.

3. వ్యక్తుల మధ్య సంబంధాలు

- ఇది ప్రజలలో సానుకూల సంబంధాలు కలిగించటంలో సహాయపడుతుంది.

నోట్స్

- ఇది మానసిక, సామాజిక సంక్షేమాలకు గొప్ప ప్రాముఖ్యత గల స్నేహపూర్వక సంబంధాన్ని తయారు చేయగలదు మరియు నిర్వహించగలదు. అంతేకాకుండా, సంబంధాలను నిర్మాణాత్మకంగా ముగించగలదు.

4. **సానుభూతి**

- మానసిక అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నవారి పట్ల, ఎయిడ్స్ బాధితుల విషయంలో సున్నితంగా వ్యవహరించగల సామర్థ్యమే సానుభూతి.
- ఎవరి మద్దతు లేకుండా మరియు ఎవరిపై ఆధారపడకుండా చాలా మంది ప్రజలు దూరం చేయబడి లేదా బహిష్కరించబడి ఉండవచ్చు.

భావోద్వేగ నైపుణ్యాలు

1. **భావోద్వేగాలను అధిగమించడం**

- ఇది మనలోపల ఉన్న భావోద్వేగాలు, అదే విధంగా ఇతరుల భావోద్వేగాలను కూడా గుర్తిస్తాము. భావోద్వేగాలు ప్రవర్తనను ఏ విధంగా ప్రభావితం చేస్తాయో తెలుసుకుంటాము. భావోద్వేగాలకు సరైన విధంగా స్పందించే సామర్థ్యంపై అవగాహన కలిగి ఉంటారు.
- మనం సరైన విధంగా ప్రతిస్పందించకుండా కోపం లేదా బాధపడిన సందర్భాలలో కలిగే తీవ్రమైన భావోద్వేగాలు మన ఆరోగ్యంపై ప్రతికూల ప్రభావాలను చూపిస్తాయి.

2. **ఒత్తిడితో జీవించగలగటం**

- ఇది మన జీవితాల్లో ఒత్తిడికి మూలాలను గుర్తిస్తుంది. ఒత్తిడి మనల్ని ఎలా ప్రభావితం చేస్తుందో గుర్తిస్తుంది. మన పరిసరాలను లేదా జీవనశైలిని మార్చడం, విశ్రాంతిని ఎలా పొందాలో నేర్చుకోవడం ద్వారా మన ఒత్తిడి స్థాయిని నియంత్రించడంలో మనకు సహాయపడే మార్గాలను తెలుసుకోవచ్చు.

వ్యక్తిగత చర్యలు లేదా ఇతరుల చర్యలపట్ల వాహకంగా చేయడానికి పరిసరాలను మార్చడం ద్వారా జీవన నైపుణ్యాలు దిశానిర్దేశం చేస్తాయి.

భారతదేశంలో పిల్లలు విభిన్న పరిస్థితుల్లో నివసిస్తారని మనకు తెలుసు. వారికి వారి తల్లిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులు మరియు సహచరుల నుండి మార్గదర్శకత్వం ఎంతో అవసరం. సాధారణంగా సమాజ అభివృద్ధిలో కొన్ని పనులు పూర్తి చేయడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది. వారికి సురక్షితమైన సహకార వాతావరణాన్ని కల్పించడంలో, వయస్సుకు తగిన కచ్చితమైన సమాచారాన్ని మరియు నైపుణ్యాలను నిర్మించటంలో బాధ్యతాయుతమైన ఉత్పాదక పౌరులుగా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అదే సమయంలో వారు సమాజానికి సామాజికంగా, విజయవంతంగా మరియు ఆస్తిగా వ్యవహరిస్తారు. అనేకమంది పిల్లలు హాని కలిగే స్థితిలో ఉన్నవారు, బలహీనవర్గాలలో ఉన్నవారు తక్కువ స్వీయ గౌరవం, సరైన అంతర్గత

నైపుణ్యాలు లేక బాధపడుతున్నారు. సంఘంలో ఉన్న సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక వివక్షతల కారణంగా బాలికలు తక్కువ స్వీయ గౌరవం కలిగి ఉన్నారు.

జీవన నైపుణ్య విద్య అర్థం

జీవన నైపుణ్య ఆధారిత విద్య బోధన, అభ్యసన యొక్క పరస్పర చర్యను సూచిస్తుంది. ఇది అభ్యాసకులు జ్ఞానాన్ని పొందడం, వైఖరులు అభివృద్ధి చేయడం, నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడం మరియు ఆరోగ్యకరమైన ప్రవర్తనలను స్వీకరించడానికి అనుకూల చర్యలు తీసుకోవడానికి అవసరమైన నైపుణ్యాలు పెంపొందించుకోవడం.

జీవన నైపుణ్య విద్య అనేది తరగతిలో పాల్గొనే ఆధారిత కార్యాచరణ కంటే ఎక్కువ. పిల్లలు వాటిని రక్షించడానికి ఆరోగ్యకరమైన అనుకూల సంబంధాలను ప్రోత్సహించడానికి సానుకూల చర్యలను తీసుకోవడంలో సహాయపడే ఒక సాధికారిత విధానం.

ఉపాధ్యాయుడిగా మీరు వారి జీవన నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడానికి కొన్ని కార్యక్రమాలను చేయడానికి వీలుగా విద్యార్థులతో మంచిగా మెలగాలి. మనకు తెలిసిన విధంగా మన సంస్కృతి జానపద కళలతో, కథలతో కూడిన గొప్ప జ్ఞానసంపద. ఇది తెలివితో మరియు హాస్యంతో కూడుకున్నది. సంఘం యొక్క వారసత్వం, జానపద కథలను తీసుకోవడం ద్వారా ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు వివిధ జీవన పరిస్థితులకు తగిన కలయికలను జీవిత నైపుణ్యాలను వర్తింపజేయడానికి సహాయపడుతుంది.

క్రింద "బీర్బర్ రహస్యము" అనే శీర్షికతో ఒక కథ ఇవ్వబడింది.

బీర్బల్ 'రహస్యము'

బీర్బల్ ఒకరోజు అక్బర్ రాజదర్బారులోకి ప్రవేశించాడు. అక్కడ సభలో అందరు ఆనందిస్తూ మరియు నవ్వుతూ ఉండటం చూశాడు. అప్పుడు బీర్బల్ అక్బర్‌తో ఇలా అన్నాడు. "ప్రభు ప్రతి ఒక్కరు ఎంతో ఉల్లాసంగా ఎందుకు ఉన్నారు." దానికి సమాధానంగా అక్బర్ "ఓహ్! ప్రత్యేకంగా ఏమి లేదు బీర్బల్". మేము ప్రజల చర్మం రంగు గురించి చర్చించాము. చాలా మంది సభికులు మరియు నేను కూడ సుందరమైన ఛాయను కలిగి ఉన్నాము. నీవు ఎలా ఉన్నావు. మాకంటే ముదురు రంగులో ఉన్నావు". ఎప్పటిలాగే బీర్బల్ తన సమాధానంతో సిద్ధంగా ఉన్నాడు. "ఓహ్! నా ముదురు రంగు వెనుక ఉన్న రహస్యం మీకు తెలియదనుకుంటా". "రహస్యమా ఏది ఆ రహస్యం?' అని అక్బర్ ప్రశ్నించాడు. "చాలా కాలం క్రితం దేవుడు ప్రపంచాన్ని సృష్టించాడు అందులో మొక్కలను, పక్షులను ఇంకా జంతువులను నింపి ఉంచాడు. అయితే అతను సంతృప్తి చెందలేదు. అందుచేత మంచి చూపును, సంపదను మరియు మెదళ్ళను బహుకరించాలని తను నిర్ణయించుకున్నాడు. తన కొత్త సృష్టితో సంతోషంగా ఉన్నాడు. అప్పుడు ప్రతి మనిషికి నచ్చిన బహుమతులు సేకరించడానికి అయిదు నిమిషాలు ఇవ్వబడును అని ప్రకటించాడు. నేను మేధస్సు మరియు తెలివి ఉండే మెదడును సేకరించడంలో

తీరికలేకున్నాను. ఇతర విషయాలు తీసుకోవడానికి సమయం మిగలలేదు. మీ అందరేమో అందమైన చూపు, సంపద ఇంకా మిగిలిన చరిత్రను సేకరించడంలో తీరిక లేక బిజీగా ఉన్నారు" అన్నాడు. అది విన్నాక అంతా నిశ్శబ్దంతో ఉన్నారు. కాని రాజు (అక్బర్) నవ్వి బీర్బల్ సమయస్ఫూర్తిని, తెలివిని ప్రశంసించాడు.

ఇప్పుడు మీరు కథను వివరించడం కోసం ఒక సమావేశం ఏర్పరుచుకుని, ఎటువంటి జీవన నైపుణ్యం ఉపయోగించారు, దీనిని ఏ పరిస్థితుల్లో, ఎలా విస్తరించాలో అర్థం అయ్యేలా సూచించండి.

లక్ష్యాలు : ఈ పాఠ్య భాగం ముగిసే సమయానికి మీ విద్యార్థి ఈ క్రిందివి చెయ్యగలడు.

- ప్రాథమిక జీవననైపుణ్యాలను అవగాహన చేసుకోగలడు.
- జీవన నైపుణ్యాలను మెరుగు పరచుకోవచ్చని గ్రహించి, వాటిని రోజువారీ కార్యకలాపాలకు ఉపయోగించగలడు.

సమయం : 35 నిమిషాలు

జీవన నైపుణ్యాలను ఉపయోగించడం: స్వీయ అవగాహన, క్లిష్టమైన ఆలోచన, సృజనాత్మక ఆలోచన, సమర్థవంతమైన భావ ప్రసార నైపుణ్యం.

ముందస్తు సిద్ధం లేదా తయారీ : (i) కథ యొక్క కాపీలు (ii) జీవననైపుణ్యాలు చార్టులు 10.

అనుసంధానాలు: మీరు కథలను జానపదకథలు, సంఘాల నిజజీవిత సంఘటనలతో ఇతర కథలతో అనుసంధానించవచ్చు.

బోధన పద్ధతులు: కథన పద్ధతి, చర్చా పద్ధతి, ప్రశ్న – జవాబు పద్ధతి.

మొదటిదశ : విద్యార్థులను పలకరించండి. మనదేశం చాలా గొప్ప కథలను కలిగిన దేశం. అది మనల్ని ఆసక్తికరంగా మరియు విద్యావంతుల్ని చేస్తుందని వారికి చెప్పండి. అప్పుడు వారు ఆసక్తికరమైన కథను చదువుతారు.

రెండవదశ : దయచేసి మీ విద్యార్థుల ముందు కథను జాగ్రత్తగా చదవండి మరియు వారిని కథను జాగ్రత్తగా వినమని చెప్పండి.

మూడవదశ : ఈ కథను చదివిన తరువాత విద్యార్థులు ప్రతిబింబించేలా ఈ క్రింది ప్రశ్నలను అడగాలి.

1. ఈ కథ నుండి మీరు ఏమి నేర్చుకున్నారు?
2. దేవుడు ప్రతి ఒక్కరిని ఏదో ఒకటి ఎంపిక చేసుకోండి అన్నప్పుడు, బీర్బల్ ఎందుకు మెదడులను ఎంపిక చేసుకున్నాడు?
3. ఛాయకు (రంగు) లేదా మెదడుకు ఎందుకు అంత ప్రాధాన్యత ఉందని మీరు అనుకుంటున్నారు?

నోట్స్

నాల్గవదశ: మన దైనందిన జీవితంలో జీవన నైపుణ్యాలు మనకు ఏవిధంగా ఉపయోగించవచ్చో వారికి చెప్పడం ద్వారా వాటి గురించి తెలుసుకుంటారు. మనము వివిధ జానపద కథలు, జానపదకళలు మరియు కొందరి వ్యక్తుల నిజజీవిత సంఘటనల ద్వారా జీవననైపుణ్యాలను గురించి మరింత ఎక్కువగా తెలుసుకోవచ్చు.

అయిదవ దశ: మీరు మీ విద్యార్థులను కొన్ని చమత్కార కథలు చెప్పడానికి ప్రోత్సహించండి. మరియు కొన్ని ఆసక్తికరమైన కథనాలపై కొంత చర్చను కలిగి ఉండటానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

కృత్యం - 3

ఒక జానపద కథను గుర్తించండి/ సంఘం నుండి నిజ జీవిత సంఘటనను గుర్తించండి. మరియు మీ విద్యార్థుల జీవన నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడానికి పైన చెప్పిన విధానాల్లో ఒక భాగాన్ని తీసుకుని క్రింద ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలపై ఒక నివేదికను రాయండి.

1. ఈ భాగంలో మీరు ఏ కథను ఉపయోగించారు? ఈ కథను గురించి క్లుప్తంగా వ్రాయండి.
2. ఈ కథలో ఏ జీవన నైపుణ్యాలను ఉపయోగించారో తెలపండి.
3. మీరు ఆలోచించిన రీతిలో విద్యార్థులు స్పందిస్తున్నారా?
4. మీరు వారి పాఠ్యప్రణాళికతో ఏకీభవిస్తారా?

2.5 సారాంశం

ఈ అధ్యాయంలో సంఘం అనే భావనను, సంఘాన్ని ఏ విధంగా అర్థం చేసుకోవాలి, సంఘం లక్షణాలను, నిర్మాణం మరియు విధులను మీకు తెలియజేయడానికి ప్రయత్నించాము. ప్రాథమిక విద్య లక్ష్యాన్ని సాధించడంలో సంఘం యొక్క పాత్ర ప్రత్యేకించి ప్రాథమిక విద్యలో సర్వశిక్ష అభియాన్ పాత్రను గురించి కూడా చర్చించాము. పాఠశాల మరియు సంఘం ఏ విధమైన బంధాన్ని కలిగి ఉంది, ఈ రెండింటి మధ్య ఉన్న పరస్పర సహకారాన్ని, భాగస్వామ్యాన్ని దీని ఫలితంగా పాఠశాల మరియు సంఘం ఏ విధంగా బలపడింది అనే విషయాలను, దీనితోపాటుగా కొన్ని రాష్ట్రాలలో జరిగిన నిజగాథలు మరియు వ్యూహాలను కూడా ఉదాహరణలతో చర్చించడం జరిగింది.

బాలల అభ్యసనం అనేది బాలలు నివసిస్తున్న సంఘం, సంస్కృతి, భాష మరియు జీవన నైపుణ్యాలపై ఆధారపడుతుందని మనకు తెలుసు. పిల్లవాడు ఒక సందర్భోచిత ప్రత్యేక స్వతంత్ర ఆలోచనను కలిగి ఉంటాడు అదేవిధంగా పాఠశాల కూడా ఆలోచన శైలిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. భాష, సంస్కృతి, మరియు జీవన నైపుణ్యాలకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలు పాఠశాల మరియు సంఘం ద్వారా ఏ విధంగా అర్థవంతంగా నేర్చుకోవడం జరిగిందో చర్చించటం జరిగింది.

- స్థానిక సంస్కృతి, భాష మరియు సంప్రదాయాల పట్ల స్నేహ పూర్వకంగా సునితత్వం కలిగి ఉండాలి.

నోట్స్

- సంఘంలో జరిగే వేడుకలు, కార్యక్రమాలను మీకుగా మీరు కలసి మెలసి జరుపుకోవాలి.
- సంఘంలో జరిగే వేరు వేరు ఉత్సవాలలో పాల్గొంటూనే వాటికి మూల కారణమైన సంఘ నాయకులను కలవటానికి ప్రయత్నించండి.

2.6 మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి – సమాధానాలు

మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి – 1

1. సంఘం అనేది సమాజంలో అతిపెద్ద భాగంగా ఉంటుంది, ఒకే సంస్కృతి, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు, భాష మరియు వివిధ రకాలైన జీవన నైపుణ్యాలను కల్గి ఉంటుంది.
2. సంఘంలో జరిగే వేడుకలు, కార్యక్రమాలలో మీకుగా మీరు కలిసి మెలసి జరుపుకోవాలి.
3. సంఘంలో విభిన్న వయస్సుగల సమూహానికి చెందిన వ్యక్తులతో మాట్లాడండి.

మీ ప్రగతిని సమీక్షించుకోండి – 2

1. సంఘంలో ఉన్న పాఠశాలలు / కేంద్రాలను సానుకూలమైన అభ్యసన ప్రదేశాలను ఇష్టపడే స్థలంగా చూడటానికి శిక్షాకార్మిస్ రావా ద్వారా పిల్లలు, వారి తండ్రులు ప్రేరేపితమయ్యారు.

2.7 సంప్రదింపు గ్రంథాలు

- Government of India (undated) Sarva Shiksha Abhiyan- Framework for Implementation. Ministry of HRD, Department of Elementary Education and Literacy, New Delhi
- Jayaram, N, (2008) School-Community Relations in India: Some Theoretical and Methodological Considerations, Paper presented at National Seminar on Community and School Linkages: Principles and Practices (March 17-19, 2008), NUEPA, New Delhi.
- Gaysu R. Arvind(2008) Locating Community in School Education: Emerging Perspectives and Practices to Empowered Participatory Governance, Paper presented at National Seminar on Community and School Linkages: Principles and Practices (March 17-19, 2008), NUEPA, New Delhi.
- K.B. Everard, Geoff Morris, Ian Wilson, Effective School Management: 2004, London
- D.B. Rao, The School and Community Relations: 2004, Discovery Publishing House Pvt. Ltd., New Delhi

2.8 అభ్యసన కృత్యాలు

1. సమాజం, సంఘం మరియు పాఠశాల ఒకదానికొకటి సహసంబంధాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. వివరించండి.

2. సమాజం, పాఠశాలకు సంబంధించిన భాష మరియు సాంస్కృతిక అభివృద్ధి వీటిలో సంఘాన్ని ప్రభావితంచేసే అంశాలు ఏవి?